

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1917.

Första kammaren.

N:r 4.

Fredagen den 19 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m., och dess förhandlingar leddes av herr vice talmannen.

Herr *Widell* anmälde, att han under gårdagen inställt sig vid riksdagen. Herrar *Thyrén* och *Lyckholm* tillkännagåvo även, att de nu infunnit sig.

Herr statsrådet friherre *Beck-Friis* avlämnade

dels Kungl. Maj:ts nedannämnda nådiga propositioner:

nr 2, angående fastställande av postverkets stat för driftkostnader år 1918 m. m.;

nr 3, angående fastställande av telegrafverkets stat för driftkostnader år 1918;

nr 4, angående årligt understöd åt en befattningshavare vid postverket;

nr 5, angående årliga understöd åt vissa befattningshavare vid telegrafverket;

nr 13, angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar;

nr 14, angående eftergift å arrendeavgiften för kronolägenheten Skarnholms kronoäng i Stockholms län;

nr 15, angående viss eftergift i fråga om gällande villkor för beviljade statsbidrag från allmänna och norrländska avdikningsanslagen;

nr 16, angående täckande av brist i extra anslag för år 1916 till expenser för Sveriges geologiska undersökning;

nr 17, angående upplåtelse av rätt till bearbetande av icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord;

nr 18, angående avstående eller upplåtande i vissa fall av mark från kronoegendomar;

nr 19, angående upplåtelse av kronan tillhörande jordägarandelar i gruvor;

nr 20, angående personligt ålderstillägg till t. f. byråchefen i domänstyrelsen C. I. Stiernspetz;

nr 24, angående bidrag av telegrafverkets medel till Sveriges rikstelefonisters vilohemsförening;

nr 25, angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att besluta i fråga om vissa postavgifter; samt

nr 26, angående driftkostnader under år 1918 för statens domäner;

dels ock Kungl. Maj:ts nådiga skrivelser:

1:o) angående förordnande av en statsrådsledamot att utöva den befattning med riksdagsärenden, som enligt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet, och

2:o) om utväljande av särskilda deputerade att med Konungen överlägga.

Upplästes följande inkomna läkarintyg:

Ledamoten av riksdagens första kammare *L. A. Hedenlund* är på grund av akut infektionssjukdom oförmögen att infinna sig i riksdagen, intygas på heder och samvete.

Stockholm den 18 jan. 1917.

W. Stridsberg.
Med. d.r.

Justerades protokollen för den 15, 16 och 17 i denna månad.

Företogs val av tio ledamöter i konstitutionsutskottet. Därvid avlämnades 141 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 83 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 43 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av 15 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal ledamöter var nödigt, för varje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

nr 1 herr Clason.

» 2 » Bellinder.

» 3 » Ekman, Karl Johan,

» 4 » von Geijer,

» 5 » von Mentzer,

» 6 » von Bahr,

vilka sex namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom
 nr 1 herr Hellberg,
 » 2 » Mannheimer,
 » 3 » Stadener,

vilka tre namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes
 herr Olsson, Olof,
 vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till ledamöter i utskottet valda i följande ordning:

herr Clason	från »nationella partiet»,
» Hellberg	» »liberala samlingspartiet»,
» Bellinder	» »nationella partiet»,
» Ekman, Karl Johan,	» » » »
» Mannheimer	» »liberala samlingspartiet»,
» von Geijer	» »nationella partiet»,
» von Mentzer	» » » »
» Olsson, Olof,	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Stadener	» »liberala samlingspartiet»,
» von Bahr	» »nationella partiet».

Företogs val av tolv ledamöter i statsutskottet. Därvid avlämnades 141 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 83 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 45 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av 13 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal ledamöter var nödigt, för varje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

nr 1 herr Swartz,
 » 2 » Strömberg,
 » 3 » Ericson, Hans,
 » 4 » Ekelund,
 » 5 » Nilsson, Johan,
 » 6 » Bergqvist,
 » 7 » Svensson,

vilka sju namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

nr 1 herr Kvarnzelius
 » 2 » Lamm,

nr 3 herr Ekman, Carl G.,

» 4 » Pers,

vilka fyra namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes

herr Lindblad, A. C.,

vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till ledamöter i utskottet valda i följande ordning:

herr Swartz	från »nationella partiet»,
» Kvarnzelius	» »liberala samlingspartiet»,
» Strömberg	» »nationella partiet»,
» Ericson, Hans,	» » » » ,
» Lamm	» »liberala samlingspartiet»,
» Ekelund	» »nationella partiet»,
» Nilsson, Johan,	» » » » ,
» Ekman, Carl G.,	» »liberala samlingspartiet»,
» Bergqvist	» »nationella partiet»,
» Lindblad, A. C.,	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Svensson,	» »nationella partiet»,
» Pers	» »liberala samlingspartiet».

Företogs val av tio ledamöter i bevillningsutskottet. Därvid avlämnades 140 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 82 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 43 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av 15 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal ledamöter var nödigt, för varje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

nr 1 herr Hammarström,

» 2 » Ericsson, Ollas A.,

» 3 » Lyckholm,

» 4 » Antonsson,

» 5 friherre Fleming,

» 6 herr Östberg,

vilka sex namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar utom en.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

nr 1 herr Karlsson, K. G.,

nr 2 herr Nilson, K. A.,
 » 3 » Larsson, Jakob,

vilka tre namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes
 herr Bäckström,

vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar utom en.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till ledamöter i utskottet valda i följande ordning:

herr Hammarström	från »nationella partiet»,
» Karlsson, K. G.,	» »liberala samlingspartiet»,
» Ericsson, Ollas A.,	» »nationella partiet»,
» Lyckholm,	» » » » »
» Nilson, K. A.,	» »liberala samlingspartiet»,
» Antonsson,	» »nationella partiet»,
friherre Fleming,	» » » » »
herr Bäckström,	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Larsson, Jakob,	» »liberala samlingspartiet»,
» Östberg,	» »nationella partiet».

Företogs val av åtta ledamöter i bankoutskottet. Därvid avlämnades 142 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 83 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 41 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av 18 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal ledamöter var nödigt, för varje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

nr 1 herr Hedenstierna,
 » 2 » Hallin,
 » 3 » Gustafsson,
 » 4 friherre Langenskiöld,
 » 5 herr Roos,

vilka fem namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar utom en.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

nr 1 herr Neiglick,
 » 2 » Ekman, Johan Emilson,

vilka två namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar utom en.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes
herr Wickman,
vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till ledamöter i utskottet valda i följande ordning:

herr Hedenstierna	från »nationella partiet»,
» Hallin	» » » » ,
» Neiglick	» »liberala samlingspartiet»,
» Gustafsson	» »nationella partiet»,
friherre Langenskiöld	» » » » ,
herr Ekman, Johan Emilson,	» »liberala samlingspartiet»,
» Wickman	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Roos	» »nationella partiet».

Företogs val av åtta ledamöter i lagutskottet. Därvid avlämnades 142 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 83 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 42 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av 17 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal ledamöter var nödigt, för varje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom
nr 1 herr Gezelius,
» 2 » Larsson, K.,
» 3 » Rogberg,
» 4 greve Spens,
» 5 herr Dahl,

vilka fem namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar utom en.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom
nr 1 herr Stärner,
» 2 » Alexanderson,

vilka två namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar utom en.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes
herr Petré, n,
vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid

nedannämnda personer hava blivit till ledamöter i utskottet valda i följande ordning:

herr Gezelius	från »nationella partiet»,
» Stårner	» »liberala samlingspartiet»,
» Larsson, K.,	» »nationella partiet»,
» Rogberg	» » » »
» Alexanderson	» »liberala samlingspartiet»,
greve Spens	» »nationella partiet»,
herr Petrén	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Dahl	» »nationella partiet».

Företogs val av åtta ledamöter i jordbruksutskottet. Därvid avlämnades 142 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 83 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 43 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av 16 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal ledamöter var nödigt, för varje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom
nr 1 herr Ericsson, Aaby,
» 2 » Paulsson,
» 3 » Fahlén,
» 4 » Lindblad, Ernst A.,
» 5 greve Wachtmeister.

vilka fem namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom
nr 1 herr Petersson, P. Alfred,
» 2 » Holmquist,

vilka två namn i denna följd förekommo å gruppens alla valsedlar.
utom en.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes
herr Persson,
vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till ledamöter i utskottet valda i följande ordning:

herr Ericsson, Aaby.	från »nationella partiet»,
» Petersson, P. Alfred,	» »liberala samlingspartiet»,
» Paulsson	» »nationella partiet»,
» Fahlén	» » » »

herr Holmquist	från »liberala samlingspartiet»
» Lindblad, Ernst A.,	» »nationella partiet»,
greve Wachtmeister	» » » » »
herr Persson	» »socialdemokratiska gruppen».

Vid föredragning av de under sammanträdet avlämnade nådiga propositionerna blevo dessa på begäran bordlagda.

Upplästes och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts nådiga skrivelse med tillkännagivande att Kungl. Maj:t i nåder förordnat statsrådet, kommandören av kungl. nordstjärneorden, första klassen, juris utriusque kandidaten Steno Johannes Stenberg att under innevarande riksdag utöva den befattning med riksdagsärenden, som jämlikt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet; och skulle underrättelse om denna nådiga skrivelses innehåll genom utdrag av protokollet meddelas vederbörande utskott samt riksdagens kanslideputerade.

Föredrogs Kungl. Maj:ts nådiga skrivelse om utväljande av särskilda deputerade att med Konungen överlägga.

Herr vice talmannen yttrade, att han efter överenskommelse med andra kammarens talman finge föreslå, det första kammaren ville besluta att vid sammanträde nästa måndag företaga val av sådana deputerade, som i skrivelsen avsåges.

Detta förslag antogs.

Herr vice talmannen tillkännagav, att han och de ledamöter, som fått i uppdrag att jämte talmannen tillsätta kammarens kansli och vaktbetjäning, ansett nödigt, att nu anställdes i kansliet tre förste notarier, tretton notarier med skyldighet att vara underkastade den förändring i tjänstgöring, som kunde föranledas därav, att sekreteraren ägde till sitt biträde vid förandet och uppsättandet av kammarens protokoll använda en av notarierna, vidare en förste kanslist, en registrator och sex kanslisters samt såsom betjäning en förste vaktmästare och fjorton vaktmästare däribland en för utdelning av postförsändelser m. m. med skyldighet för betjäningen att, i den mån så erfordrades och ske kunde, tjänstgöra även på annat håll inom riksdagen, och hemställde herr talmannen, huruvida kammaren godkände, att nämnda personal tillsvidare anställdes hos kammaren.

Härtill svarades ja.

Därefter tillkännagavs, att i enlighet härmed antagits såsom *förste notarier*: kanslirådet C. F. Vougt, revisorn i statskontoret G. Aman-Nilsson och kamreraren i statskontoret A. Vide; *notarier*: amanuensen i lantförsvarsdepartementet friherre O. T. Hermelin, sekreteraren hos arméförvaltningen A. Göransson, revisorn i kamrarrätten K. Norén, byrådirektören i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen G. C. A. Lindencrona, tjänstemannen i generalpoststyrelsen P. G. Widegren, e. o. tjänstemannen i statskontoret A. W. Fredén, e. o. hovrättsnotarien F. Thorvall, juris doktor och fil. licentiaten C. G. Melander, assistenten vid telegrafverket E. O. Schalin, juris studeranden A. Lundman, amanuensen i ecklesiastikdepartementet G. H. Berggren, juris studeranden H. Eriksson samt e. o. hovrättsnotarien J. H. Wallin; *förste kanslist*: revisorn i domänstyrelsen H. J. Modigh; *registrator*: f. d. fortifikationskassören H. F. W. Geete; *kanslister*: revisorn i postsparbanken B. S. Henning, t. f. kanslisekreteraren I. Myrberg, ombudsmannen i telegrafstyrelsen F. W. Funch, amanuensen i riksarkivet E. M. Wærn, vice häradshövdingen H. af Trolle samt e. o. hovrättsnotarien M. D. Hjertstrand; *förste vaktmästare*: W. Willberg; *vaktmästare*: J. E. Sjöberg, K. J. G. Carlsson, Carl O. Eriksson, G. R. Larsson, Chr. Jensen, G. Tillman, J. E. Lundvall, G. Henrik Eriksson, N. I. Karlkvist, M. Jonas Eriksson, T. R. Palm, O. E. Lager, N. D. Andersson och J. A. Bengtsson. Åt Jensen hade tillsvidare uppdragits att ombesörja utdelning av postförsändelser till kammarens ledamöter m. m.

Vid föredragning av militieombudsmannens till innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse hänvisades framställningen angående revision av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, till statsutskottet, framställningarna angående krigstidstillägg eller krigstidshjälp åt befattningshavare vid militieombudsmannens expedition och angående förhöjning för åren 1917 och 1918 av anslaget till befordrande av göromålens gång vid militieombudsmans-expeditionen samt till vikariatsersättning till bankoutskottet och berättelsen i övrigt till lagutskottet.

Avgåvos och bordlades följande motioner:

nr 1, av herr *Fahlén*, om inrättande av en statssamskola i Sollefteå;

nr 2, av herr *Ström*, om åvägabringande av utredning rörande möjligheterna för inrättande av en ångfärjeförbindelse mellan Göteborg och Fredrikshamn;

nr 3, av herr *Fahlén* m. fl., angående utredning och förslag i fråga om pensionering av skogsvårdsstyrelsernas personal; samt

Första kammarens protokoll 1917. Nr 4.

nr 4, av herr *Ström*, om ävägbringande av utredning angående skollovskoloniverksamhetens stödjande och utvecklande genom statens försorg.

Justerades åtta protokollsutdrag för denna dag.

På framställning av herr vice talmannen beslöts, att Kungl. Maj:ts proposition nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov, skulle uppföras sist på föredragningslistan till nästa sammanträde.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 12,52 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.
